

**Ministru kabineta rīkojuma projekta
“Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas
Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā
apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē”
sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	<p>Latvija kopš 2014.gada 13.marta ir ESM dalībniece ar pilnām tiesībām un pienākumiem.</p> <p>Saskaņā ar likuma „Par Latvijas pārstāvību Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē un Direktoru padomē” 5.panta pirmās daļas 2.punktu, lai Latvijas pārstāvis Eiropas Stabilitātes mehānisma (turpmāk – ESM) Valdē varētu atbalstīt Kipras Republikas (turpmāk – Kipra) pārskatītā Saprašanās memoranda par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem (turpmāk – pārskatītais Saprašanās memorands) apstiprināšanu ESM Valdē šā gada 18.jūnijā, ir nepieciešama Ministru kabineta piekrišana balsojumam par attiecīgo jautājumu.</p> <p>Savukārt, saskaņā ar likuma „Par Latvijas pārstāvību Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē un Direktoru padomē” 5.panta pirmās daļas 5.punktu, lai Latvijas pārstāvis ESM Valdē varētu atbalstīt lēmumu izveidot Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fondu un novirzīt peļņu tajā, ir nepieciešama Ministru kabineta piekrišana balsojumam par attiecīgo jautājumu.</p> <p>Šajā nolūkā Ministru kabineta rīkojuma projekts paredz atļaut Latvijas pārstāvim ESM Valdē atbalstīt pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu un balsot par rezerves fonda izveidi un peļņas novirzīšanu tajā.</p>
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Līguma¹ par Eiropas Stabilitātes mehānisma dibināšanu 24. panta 1. punktu, ESM valdei ir jādibina rezerves fonds. Iepriekšminētā panta 2.punkts nosaka, ka rezerves fondā ir jānovirza līdzekļi, kas gūti ESM finanšu darbības, kā arī valstīm piemēroto sankciju daudzpusējās uzraudzības, pārmērīgas budžeta deficīta un makroekonomisko nesabalansētību rezultātā.</p> <p>2014.gadā ESM peļņa sastādīja 443,9 miljonus <i>euro</i>, kas salīdzinot ar 2013. gadu ir par 190 miljoniem <i>euro</i> vairāk. Tādējādi, balstoties uz ESM rīkotājdirektora priekšlikumu, rezerves fondā ir paredzēts novirzīt 443 923 000 <i>euro</i>, ko veido 2014.gada peļņa. Rezerves fondā izvietotie finanšu līdzekļi tiek investēti saskaņā ar ESM ieguldīšanas vadlīnijām, un tas ir drošības uzkrājums, no kura var tikt segti zaudējumi, kas var rasties ESM finanšu darbības rezultātā nākotnē.</p> <p>Kipras tautsaimniecības nelīdzsvarotības saasinājās neilgi pēc globālās finanšu krīzes, līdz ar situācijas pasliktināšanos banku</p>

Deklasificēts saskaņā ar FM 26.10.2017. vēstuli Nr.12-47/7527 (reģ. Nr.SAN-1613)

¹ Līgums par Eiropas Stabilitātes mehānisma dibināšanu starp Beļģijas karalisti, Vācijas Federatīvo republiku, Igaunijas republiku, Īriju, Grieķijas republiku, Spānijas karalisti, Francijas republiku, Itālijas republiku, Kipras republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Maltu, Nīderlandes karalisti, Austrijas republiku, Portugāles republiku, Slovēnijas republiku, Slovākijas republiku un Somijas republiku.
DEKL_FMAnot_10062015_ESM_Kipr; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

	<p>sektorā un valsts fiskālajā stāvoklī, kā rezultātā Kipras valsts parāda vērtspapīriem tika veikts vairākkārtējs kredītreitinga samazinājums, un sākot no 2011.gada vidus valsts vairs nebija spējīga refinansēt savas saistības par ilgtermiņā pieņemamām procentu līkmēm.</p> <p>Nemot vērā pieaugošo budžeta deficītu, kas kāpināja valsts parāda apmēru un prasīja arvien lielāku finansējuma apjomu saistību izpildei, Kipra 2012.gada 25.jūnijā lūdza <i>Euro</i> zonas dalībvalstīm un Starptautiskajam Valūtas fondam (turpmāk – SVF) sniegt finanšu palīdzību. 2013.gada martā <i>Euro</i> grupa panāca politisko vienošanos par Kipras ekonomikas korekcijas programmu 2013.-2016.gadam, kuras kopējais aizdevuma paredzētais apjoms veido 10 miljardus <i>euro</i> (no kuriem 9 miljardus <i>euro</i> sniegtu ESM un 1 miljardu <i>euro</i> – SVF). Līdz šim ESM Kiprai ir izsniedzis EUR 5,7 mljrd.</p> <p>Programmas ietvaros regulāri tiek veiktas starptautisko aizdevēju pārskata misijas un, balstoties uz to novērojumiem, tiek atjaunots Saprašanās memorands. Pēc piecām iepriekšējām pozitīvajām Eiropas Komisijas (turpmāk – EK), Eiropas Centrālās bankas (turpmāk – ECB) un SVF pārstāvju misijām, no šā gada 27.janvāra līdz 5.februārim un no 28.aprīlim līdz 8.maijam Kipras ekonomikas korekcijas programmas ietvaros norisinājās sestā pārskata misija, lai novērtētu progresu, īstenojot pieņemtos lēmumus, kā arī šo pasākumu efektivitāti, ekonomisko un sociālo ietekmi uz tautsaimniecību. Misijas novērojumi liecina, ka programma tiek īstenota atbilstoši izvirzītajiem mērķiem.</p> <p>Lai risinātu Kipras īstermiņa un ilgtermiņa finanšu, fiskālās un strukturālos izaicinājumus, ekonomikas korekcijas programma izvirza trīs virsmērķus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kipras banku sektora stabilitātes atjaunošana, kā arī noguldītāju un tirgus dalībnieku uzticības atjaunošana, restrukturizējot un samazinot kredītinstiūcijas, vienlaicīgi stiprinot finanšu sektora uzraudzības ietvaru; 2. Fiskālās konsolidācijas pasākumu turpināšana, lai novērstu pārmērīgu vispārējās valdības budžeta deficītu līdz 2016.gadam, jo īpaši pārskatot un samazinot izdevumus. Un saglabāt fiskālo konsolidāciju vidējā termiņā, uzlabojot publisko izdevumu efektivitāti vidēja termiņa budžeta ietvara kontekstā, kā arī pilnveidojot budžeta ieņēmumu iekasēšanu un publiskā sektora funkcionēšanu; 3. Strukturālo reformu īstenošana, lai uzlabotu valsts konkurētspēju un ilgtspējīgu tautsaimniecības izaugsmi, kā arī tautsaimniecībā esošo nelīdzsvarotību mazināšana, jo īpaši attiecībā pret pakalpojumu tirgu un darba samaksas sistēmu. <p>Pārskatītais Saprašanās memorands nosaka vairākus aktualizētus vai jaunus nosacījumus. Pēc tam, kad 2015.gada 6.aprīlī ir notikusi pilnīga ārpusvalsts kapitāla plūsmu ierobežojušo pasākumu atcelšana, pārskatītais Saprašanās memorands paredz turpināt cieši uzraudzīt likviditātes situāciju banku sektorā. Turklāt tiek noteikti papildu nosacījumi, kas vērsti uz uzņēmumu un mājsaimniecību parādsaistību risināšanu un tālāku ilgtspējīgu privātā sektora parādsaistību restrukturizācijas ietvara stiprināšanu, ieskaitot problemātisko aizdevumu restrukturizācijas mērķu noteikšanu un</p>
--	--

DEKL_FMAnot_10062015_ESM_Kipr; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

	<p>uzraudzīšanu, kā arī stratēģisko saistību neizpildes pētījuma veikšanu.</p> <p>Jāatzīmē, ka pirms ESM septītā maksājuma veikšanas Kiprai ir jāizpilda divi nosacījumi finanšu sektora jomā. Pirmkārt, ņemot vērā starptautisko aizdevēju priekšlikumus, ir jāprezentē un līdz jūnija beigām Ministru padomei jāapstiprina likumprojekts, kas ļaus pārdot aizdevējam kredītportfeli vai atsevišķus aizdevumus trešajām pusēm un būs atbilstīgs labākajai starptautiskajai praksei un ES likumdošanai. Otrkārt, ņemot vērā starptautisko aizdevēju priekšlikumus, Kiprai jāiesniedz programmas partneriem un līdz jūnija beigām Ministru padomei ir jāapstiprina tiesību aktu projekts,</p> <p>kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nodrošina, ka nekustamā īpašuma pircējiem, kuri ir samaksājuši pirkuma cenu pilnā apmērā, tiks nodotas pilnas īpašumtiesības 6 mēnešus pēc to piešķiršanas; • nodrošina, ka apgrūtinājuma noņemšanas procedūra un pilnu īpašumtiesību nodošana darbosies bez kavēšanās un cik vien iespējami automātiski; • nodrošina, ka sistēma netiek ļaunprātīgi izmantota. <p>Turklāt, lai uzlabotu nebanku sektora uzraudzību, Kipras puse ir apņēmusies sagatavot apdrošināšanas sektora un pensiju fondu uzraudzības sistēmas integrēšanas plānu.</p> <p>Pamatojoties uz iegūto pieredzi un ņemot vērā labāko starptautisko praksi, pārskatītais Saprašanās memorands paredz, ka maksātspējas ietvara un tiesību atņemšanas izpirkt ķīlu zīmi ietvara efektivitāte tiks novērtēta, un līdz šā gada septembra beigām nepieciešamības gadījumā Ministru padomei tiks iesniegti priekšlikumi sistēmu uzlabošanai.</p> <p>Kipra ir apņēmusies, ka līdz šā gada jūnija beigām Noregulējuma institūcija sagatavos Laiki bankas noregulējuma noslēgšanas plānu un ievieš to bez kavēšanās.</p> <p>Fiskālās politikas jomā pārskatītais Saprašanās memorands papildus nosaka, ka primārās budžeta bilances (vispārējās valdības budžeta bilance, no kuras ir atskaitīti procentu izdevumi par valsts parādu) mērķis 2015.gadam ir EUR 264 mlj. (1,5% no IKP), 2016.gadam attiecīgi EUR 439 mlj. (2,5% no IKP), bet 2017.gadā mērķis tiek noteikts 3% no IKP un 2018.gadā 3%-4% no IKP apmērā.</p> <p>Strukturālo reformu jomā pārskatītais Saprašanās memorands aktualizē vai papildus iepriekšējam pārskatītajam Saprašanās memorandumam paredz sekojošo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kipra pilnībā ievieš Nacionālo veselības sistēmu līdz 2017.gadam; • ar mērķi uzlabot budžeta ieņēmumu administrāciju un nodokļu nomaksu tiek paredzēta jaunās integrētās nodokļu aģentūras operacionalizācija, ieviešot vienotu reģistrācijas procesu un uzlabojot jauno nodokļu procedūras standartu; • publiskā sektora administrēšanas reformas kontekstā pēc horizontālā pārskata veikšanas 2015.gadā ir apstiprināms reformu plāns, kas pilnveido darba samaksas noteikšanas mehānismu, ievieš
--	---

DEKL_FMAnot_10062015_ESM_Kipr; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

		<p>jaunu darbinieku novērtēšanas un veicināšanas sistēmu, kā arī palielina darbinieku mobilitāti;</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociālās labklājības reformas kontekstā tiks prezentēts vienotais pabalstu skatījums (<i>single view on benefits</i>), uz kura bāzes pārraugošā iestāde pabeigs labklājības sistēmas reformas novērtēšanas ziņojumu līdz 2016.gada I ceturkšņa beigām; • Kiprai ir jāiesniedz priekšlikumus invaliditātes un studentu pabalstu konsolidācijai līdz 2015.gada II ceturkšņa beigām; • dzīvojamo māju tirgus regulēšanas jomā tiek papildu paredzēti nosacījumi ātrākai pilnu nekustamā īpašuma tiesību nodošanai; • līdz 2016.gada I ceturkšņa beigām tiks sagatavots tūrisma nozares pētījums, kas tiks izmantots par pamatu nacionālās tūrisma stratēģijas izstrādei, kuru savukārt iekļaus Izaugsmes rīcības plānā; • tiks izvēlēts vēlamais gāzes un elektroenerģijas regulācijas režīma mehānisms un tirgus organizācijas veids, kas atbildīs attīstības gaitai attiecībā uz Kipras elektroenerģijas kompetentās iestādes sadalīšanu. <p>Ņemot vērā EK, ECB un SVF misijas sestā pārskata novērtēto pozitīvo progresu un sekojošu nepieciešamību atjaunot reformas finanšu sektora, fiskālās politikas un strukturālo pasākumu jomās, šā gada 18.jūnijā ESM Valde lems par Kipras pārskatītā Saprašanās apstiprināšanu un uzticēs EK parakstīt to ESM vārdā. Pēc tā ESM Direktoru padome varēs lemt par kārtējās finansiālās palīdzības 7.daļas izmaksāšanu Kiprai EUR 100 mlj. apmērā.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	Finanšu ministrija.
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Projekts šo jomu neskar.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Projekta tiesiskais regulējums nemaina tiesības un pienākumus, kā arī veicamās darbības.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
4.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Radītāji	2015		Turpmākie trīs gadi (<i>euro</i>)		
	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar budžetu kārtējam	2016	2017	2018
			izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo gadu	izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo gadu	izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo

DEKL_FMAnot_10062015_ESM_Kipr; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

		gadam			gadu
1	2	3	4	5	6
1. Budžeta ieņēmumi:	0	0	0	0	0
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0	0
1.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0
1.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0
2. Budžeta izdevumi:	0	0	0	0	0
2.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0
2.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme:	0	0	0	0	0
3.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0
3.2. speciālais budžets	0	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	X	0	0	0	0
5. Precizēta finansiālā ietekme:	X	0	0	0	0
5.1. valsts pamatbudžets		0	0	0	0
5.2. speciālais budžets		0	0	0	0
5.3. pašvaldību budžets		0	0	0	0
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā):					
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins					
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins					
7. Cita informācija	<p style="text-align: center;">ESM piešķirtie aizdevumi finanšu grūtībās nonākušajām <i>Euro</i> zonas dalībvalstīm balstās uz stingru nosacītību un pozitīvu novērtējumu par to, ka valsts spēs atmaksāt sniegto finanšu palīdzību pilnā apmērā noteiktā laika posmā. Turklāt dziļu analīzi par attiecīgās valsts spēju atmaksāt aizdotos līdzekļus veic ne tikai pats ESM, bet arī EK un ESM dalībvalstis (tajā skaitā arī Latvija). Neskatoties uz ļoti augsto varbūtību saņemt atpakaļ ESM</p>				

DEKL_FMAnot_10062015_ESM_Kipr; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

izmaksātos aizdevumus, pastāv teorētiska iespējamība, ka kāda valsts kādreiz nespēs atmaksāt daļu vai visu piešķirto finanšu palīdzības apmēru. Šajā gadījumā zaudējumi vispirms tiktu segti no rezerves fonda (atbilstoši tā brīža pieejamo resursu apjomam), tad no apmaksātā kapitāla un, visbeidzot, no atbilstīgās neapmaksātās reģistrētā kapitāla summas. Ņemot vērā iespējami pesimistiskāko scenāriju, lēmums par pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu ESM Valdē, kam sekotu pozitīvs ESM Direktoru padomes lēmums par 7.maksājuma daļas izmaksu, Kipras saistību pilnas neizpildes gadījumā radītu negatīvu ietekmi 0,2746% (Latvijas ESM iemaksas daļa) no EUR 100 mlj. jeb EUR 0,2746 mlj. apmērā (ņemot vērā visas līdz šim ESM izmaksātās finanšu palīdzības daļas, negatīvā ietekme hipotētiski varētu veidot EUR 15,5 mlj.).

Anotācijas IV, V, VI un VII sadaļa - rīkojuma projekts šīs jomas neskar.

Finanšu ministrs

J.Reirs

10.06.2015 11:45

1 714

M.Trautmanis

67095409, martins.trautmanis@fm.gov.lv

DEKL_FMAnot_10062015_ESM_Kipr; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda un par Eiropas Stabilizācijas mehānisma rezerves fonda izveides un peļņas novirzīšanu tajā apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē